

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed

I henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal det tekniske grundlag mv. for livsforsikringsvirksomhed samt ændringer heri anmeldes til Finanstilsynet senest samtidig med, at grundlaget mv. tages i anvendelse. I medfør af lovens § 20, stk. 3, skal de anmeldte forhold opfylde kravene i bekendtgørelse om anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed. I denne anmeldelse forstås ved livsforsikringsselskaber: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato
Ballerup, den 3. januar 2014.
Livsforsikringsselskabets navn
Nordea Liv & Pension, livsforsikringsselskab A/S, CVR 24260577
Overskrift
Livsforsikringsselskabet skal angive en præcis og sigende titel på anmeldelsen.
Opdatering af teknisk grundlag for invaliderenter for den del af bestanden, som er omfattet af samarbejdet Forenende Gruppeliv, gældende fra 31.12.2013.
Resumé
Livsforsikringsselskabet skal udarbejde et resumé, der giver et fyldestgørende billede af anmeldelsen.
Det tekniske grundlag opdateres for invaliderenter på følgende områder:
1) Metode til opgørelse af IBNR-hensættelser for aktuelle invaliderenter ændres og vil afhænge af udviklingen i invalidepræmierne. Samtidig ændres bonusregulativet, så IBNR-hensættelserne gradvist over de kommende 4 år vil være finansieret af bonusregnskabet.
2) Hensættelser til aktuelle invaliderenter opgøres under hensyn til Finanstilsynets rentekurve.
Lovgrundlaget
Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilket/hvilke nr. i lovens § 20, stk. 1, anmeldelsen vedrører.
Ændringen anmeldes i henhold til FIL § 20, stk. 1, nr. 3: "Regler for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne" og nr. 6: "Grundlaget for beregning af livsforsikringshensættelser såvel for den enkelte forsikringsaftale som for selskabet som helhed".
Ikrafttrædelse
Livsforsikringsselskabet skal angive datoen for anmeldelsens ikrafttrædelse.
Ændringen har virkning fra 31. december 2013.

Ændrer følgende tidligere anmeldte forhold

Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilken tidligere anmeldelse eller hvilke tidligere anmeldelser denne anmeldelse ophæver eller ændrer.

Det anmeldte ændrer tidligere anmeldelse af 18. november 2011.

Angivelse af forsikringsklasse

Livsforsikringsselskabet skal angive, hvilken forsikringsklasse det anmeldte vedrører, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Anmeldelsen vedrører forsikringsklasse I.

Anmeldelsens indhold med matematisk beskrivelse og gennemgang af de anmeldte forhold

Livsforsikringsselskabet skal angive anmeldelsens indhold med analyser, beregninger mv. på en så klar og præcis form, at de uden videre kan danne basis for en kyndig aktuars kontrolberegninger, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 3.

1) Nye principper for IBNR for invaliderenter

I teknisk grundlag under 4.2.1 Invaliderente, indsættes følgende ekstra afsnit:

4.2.1.1 IBNR hensættelser for invaliderenter

For invaliderenter opgøres udover hensættelsen beskrevet i 4.2.1, en IBNR hensættelse for skader der er sket, men som endnu ikke er anmeldt, denne beregnes som:

$$\begin{aligned}
 & \text{IBNR hensættelse til tid } t \\
 & = \text{IBNR-Sats}(0) \times \text{IPR}(t) \\
 & + \text{IBNR-Sats}(-1) \times \text{IPR}(t-1) \\
 & + \text{IBNR-Sats}(-2) \times \text{IPR}(t-2) \\
 & + \text{IBNR-Sats}(-3) \times \text{IPR}(t-3) \\
 & + \text{IBNR-Sats}(-4) \times \text{IPR}(t-4)
 \end{aligned}$$

hvor:

Givet vi er i år t, så er IPR(t) invaliderentepremien det pågældende år, IPR(t-1) angiver invaliderentepremien i år t-1 og så fremdeles.

IBNR-Sats(-4)...IBNR-Sats(0) angiver den procentandel af skaderne, som forventes at være tilbage i IBNR for de enkelte år, målt i forhold til det enkelte års invalidepræmie.

IBNR satserne er som følger:

IBNR(-4)	0 %
IBNR(-3)	3 %
IBNR(-2)	6 %
IBNR(-1)	12 %
IBNR(0)	24 %

Ved udgangen af et år er IBNR-hensættelsen for det år lig 24 % af årets invalidepræmier. Der skal hensættes 12 % af sidste års invalidepræmier og så fremdeles. Sammenlagt fås den samlede IBNR hensættelse.

Over de seneste år er bestanden af invaliderentedækning steget betydeligt i FG og den gældende IBNR-metode, hvor der hensættes et beløb svarende til de seneste 2 års efteranmeldte skader, vurderes for summarisk.

For at gøre IBNR modellen mindre summarisk er der udarbejdet et antal chainladder analyser base-

ret på Sampensions invalideskader, der udgør ca. 90 % af den samlede bestand. Anmeldelsesmønstret i Sampension vurderes repræsentativt for hele FG bestanden. Der er i den analyserede periode 2007-2012 registreret 450 invalideskader, med en gennemsnitsskade på 655,5 t.kr.

Data giver grundlag for følgende IBNR-satser, IBNR skader, de forventede samlede skader inkl. IBNR og den forventede samlede skadesprocent for Sampension:

År	IBNRsats	IBNR	Skader i alt	Skades%
2007			42.898.487	71,21 %
2008	1,08 %	1.000.742	43.781.613	47,06 %
2009	3,86 %	5.237.530	43.706.175	32,22 %
2010	6,07 %	12.013.496	56.258.855	28,43 %
2011	13,91 %	41.593.820	133.061.784	44,50 %
2012	21,78 %	89.097.208	124.191.519	30,36 %
Ult. 2012		148.942.796		

De anmeldte satser fastsættes på denne baggrund til 0 %, 3 %, 6 %, 12 % og 24 % gældende for den samlede bestand. I forhold til de estimerede satser giver de anmeldte satser en IBNR-hensættelse, der er 0,8 % højere.

Den nye IBNR model er mere robust overfor udsving i bestanden, herunder den stigende præmie der har været de seneste år.

Ultimo 2012 er der hensat 113,4 mio.kr. til IBNR for invaliderenterne. Hensættelsen er frem til 2012 regnskabet sket kollektivt.

Den samlede IBNR beregnes efter metoden anmeldt ovenfor i afsnit 4.2.1.1. Hensættelsen deles til kollektiv IBNR og ordnings IBNR, ved at den kollektivt afsatte IBNR fastsættes til IBNR-hensættelsen vedrørende 2012 og tidligere år, mens IBNR-hensættelse vedrørende 2013 og frem afsættes i ordningerne via skader i bonusopgørelsen.

2) Hensættelsesprincipper for invaliderenter

Nederst i afsnit 4.2.1 indføres:

Værdien af garanterede ydelser, GY, beregnes for aktuelle invaliderenter som en annuitet baseret på Finanstilsynets rentekurve og med den af FG konkret vurderede varighed. Er varigheden af invaliderenten ikke vurderet til udløb, tillægges 20 % af differencen op til annuiteten til udløb.

Regnskabshensættelsen, før reduktion for tab, opgøres som den højeste af grundlagshensættelsen og GY.

Der kan opgøres et Bonuspotentiale, BP, der;

- for garanterede invaliderenter opgøres som Regnskabshensættelsen, før reduktion for tab, fratrukket GY og*
- for ugaranterede invaliderenter er lig med grundlagshensættelsen*

Invaliderenter under udbetaling opgøres jf. det tekniske grundlag som annuiteter. Fra 2013 regnskabet opgøres hensættelserne for invaliderenter under udbetaling ud fra Finanstilsynets rentekurve, hvilket fremadrettet kan give mulighed for tabsreduktion i bonuspotentialet, såfremt der anmeldes en metode herfor.

I teknisk grundlag afsnit 6: bonusregulativ ændres afsnittet:

6.2.2 Årets skadesudgift

Anmeldte skader og ændringer i henlagte reserver.

Ophører udbetaling af invaliderente inden udløb, omregnes den afsatte reserve. En eventuel reservegevinst godskrives ordningens skadesforløb ved udgangen af det år, hvor udbetalingen ophører, ved omregning af bonus. Ved ophør af præmiefritagelser inden udløb, som ikke skyldes dødsfald, godskrives ordningen en reservegevinst på lignende vis.

til:

6.2.2 Årets skadesudgift

Anmeldte skader og ændringer i henlagte reserver, herunder IBNR-hensættelse på ordningen. Ophører udbetaling af invaliderente inden udløb, omregnes den afsatte reserve. En eventuel reservegevinst godskrives ordningens skadesforløb ved udgangen af det år, hvor udbetalingen ophører, ved omregning af bonus. Ved ophør af præmiefritagelser inden udløb, som ikke skyldes dødsfald, godskrives ordningen en reservegevinst på lignende vis.

Ændringen i IBNR på ordningen baseres på følgende gradvise indfasning af IBNR på ordningen:

År	IBNR hensættelse på ordninger
2013	24 % x IPR(2013)
2014	24 % x IPR(2014) + 12 % x IPR(2013)
2015	24 % x IPR(2015) + 12 % x IPR(2014) + 6 % x IPR(2013)
2016	24 % x IPR(2016) + 12 % x IPR(2015) + 6 % x IPR(2014) + 3 % x IPR(2013)

Hvor IPR(t) er invaliderentepremien på ordningen i år t. Fra 2016 er modellen helt indfaset.

Det bemærkes at IBNR på ordningerne var 0 kr. i 2012.

Vedrørende IBNR for ordningen, anmeldes en indfasning af IBNR på ordningerne af den samlede IBNR fra afsnit 4.2.1.1. Indfasningen betyder at al IBNR vedrørende invaliderenter er finansieret af bonusregnskabet for ordningerne fra 2016. Frem til 2016 reduceres den kollektivt hensatte IBNR for invaliderenter gradvist til 0 kr.

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for forsikringstagerne

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de juridiske konsekvenser for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Ændringen har ingen juridiske konsekvenser for forsikringstagerne.

Redegørelse for de økonomiske konsekvenser for forsikringstagerne

Livsforsikringsselskabet skal redegøre for de økonomiske konsekvenser for de enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringsselskabet redegøre herfor.

Redegørelsen skal som minimum overholde kravene i bekendtgørelsens § 3, stk. 1, og stk. 3-5.

Under opbygningen af IBNR på ordningerne frem til 2016 vil bonus i ordningerne blive reduceret i forhold til tidligere. Der er valgt en gradvis indfasning af IBNR på ordningerne, så konsekvensen ikke bliver for stor i det enkelte år. Efter opbygningen af IBNR på ordningen, vil den enkelte ordning forventeligt have et mere stabilt invaliderente forløb.

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for livsforsikringselskabet

Livsforsikringselskabet skal redegøre for de juridiske konsekvenser for livsforsikringselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 7. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringselskabet redegøre herfor. Redegørelsen kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 6 stk. 1.", jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Princippet for invalidehensættelser har ingen juridiske konsekvenser.

Redegørelse for de økonomiske og aktuarmæssige konsekvenser for livsforsikringselskabet

Livsforsikringselskabet skal redegøre for de økonomiske og aktuarmæssige konsekvenser for livsforsikringselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 6. Er der ingen konsekvenser, skal livsforsikringselskabet redegøre herfor.

Redegørelsen skal som minimum overholde kravene i bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og stk. 6-7.

Redegørelsen kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 6, stk. 1.", jf. bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

IBNR og Skadesbegreb

Princippet for fastsættelse af IBNR efter den nye model anvendes i regnskabet for 2013 og sammen med indfasningen af IBNR på ordningerne bliver den kollektivt afsatte IBNR nedtrappet,

Med de anmeldte IBNRsatser, forventes følgende udvikling i den kollektive IBNR

Kollektiv IBNR	2012	2013	2014	2015	2016...
Mio.kr	113,4	76,4	32,4	8,4	0,0

Dette vil have en stabiliserende effekt på kollektivt bonuspotentiale, der hidtil har dækket udsving i IBNR-hensættelsen.

IBNR satserne anvendt på bestanden for 2013 giver forventeligt en IBNR på 177,2 mio.kr. og det bemærkes at den nye model anvendt i 2013 regnskabet resulterer i en IBNR, der er ca. 60 mio.kr. højere end den nuværende IBNR-metode.

Hensættelsesprincipper

Bonuspotentialet kan anvendes til dækning af tab, hvis der skulle opstå et tab på invaliderenteporteføljen.

Navn

Angivelse af navn

CFO Gitte Aggerholm

Dato og underskrift

Ballerup, den 3. januar 2014

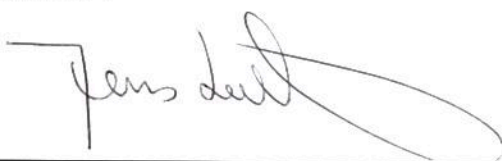
Navn

Angivelse af navn

Ansvarshavende aktuar Jens Lind

Dato og underskrift

Ballerup, den 3. januar 2014

Navn Angivelse af navn
Dato og underskrift